

Guía Docente						
Datos Identificativos				2023/24		
Asignatura (*)	Paleografía e Diplomática	Código	710521023			
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas					
Descriptores						
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos		
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3		
Idioma	Castelán					
Modalidade docente	Presencial					
Prerrequisitos						
Departamento	Humanidades					
Coordinación	Romero Portilla, Paz	Correo electrónico	paz.romero.portilla@udc.es			
Profesorado	Romero Portilla, Paz	Correo electrónico	paz.romero.portilla@udc.es			
Web						
Descripción xeral	Estudo do documento diplomático e dos grandes sistemas escriturarios, con particular atención á paleografía latina na Península Ibérica					

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 ? Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural e bibliográfico documental
A2	CE2 ? Coñecer e manexar as técnicas museográficas e historiográficas
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A6	CE6 ? Estar capacitado para a xestión en arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudiantes saibam aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou poco coñecidos dentro de contextos más amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudio
B5	CB10 ? Que os estudiantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudiando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo
B10	CG6 ? Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben de enfrentarse
C1	CT1 ? Capacidad de análise e síntese
C2	CT2 ? Capacidad de resolución de problemas
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C10	CT11 ? Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias do título
Coñecemento dos sistemas escriturarios e fondos documentais más importantes		AP1 AP2 AP3 AP6	BP1 BP2 BP5 BP10 CP1 CP2 CP3 CP10
Capacidade de realizar traballos paleográficos e estudos documentais			
Desenvolvemento de técnicas histórico-documentais: transcripción, estudo e clasificación das actas e documentos de arquivo			

Contidos	
Temas	Subtemas

I. Paleografía	1. Os grandes sistemas escriturarios 2. Orixes e evolución da escritura romana 3. A escritura medieval e moderna
II. Diplomática	1. O documento 2. Diplomático especial 3. Elaboración, descripción e agrupación documental

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A6 B1	8	8	16
Seminario	B5 B10	8	8	16
Traballos tutelados	B2 C1 C2 C3 C10	2	40	42
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Exposición na clase da parte teórica do programa
Seminario	Asistencia e participación nas clases prácticas
Traballos tutelados	Estudo e transcripción de fontes documentais polos alumnos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Seminario	Apoio individual ou en grupos reducidos ao estudio e traballo persoal do alumno, resolución de dúbihdas, explicacións personalizadas, aclaracións, indicacións e corrección dos traballos realizados, así como recomendación de lecturas complementarias
Traballos tutelados	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descripción	Cualificación
Seminario	B5 B10	Asistencia e participación nas clases prácticas	24
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A6 B1	Asistencia a clase	24
Traballos tutelados	B2 C1 C2 C3 C10	Realización de análisis de fontes documentais	52

Observacións avaliación

Los estudiantes que no reúnan las condiciones de asistencia a clases y seminarios y/o no completen el trabajo tutelado durante el período académico, deberán realizar una prueba objetiva (examen final) en las convocatorias señaladas para el efecto junio o julio.

Aquellos alumnos que tengan algún tipo de excepción para asistir a la clase legalmente concedida, deberán hablar con el profesor a principios de curso para establecer las tutorías y los sistemas de evaluación correspondientes.

En caso de plagio, el art. 14.4 de la normativa de evaluación de la UDC.

Fontes de información

Bibliografía básica	BATELLI, G., <i>Lezioni di Paleografia</i> , Città del Vaticano, 1949. BISCHOFF, A., <i>Paläographie des romischen Altertums und des abendländischen Mittelalters</i> , Berlin, 1979. Edición francesa bajo el título <i>Paleographie de l'Antiquité Romaine et de du Moyen Age Occidental</i> . CASADO QUINTANILLA, B., <i>Láminas de la cátedra de Paleografía y Diplomática</i> , Madrid, 2000. CASADO QUINTANILLA, B., <i>Paleografía. Nociones básicas para leer documentos en los archivos históricos</i> , Madrid, 2016. FRANCISCO Y OLMO, J. M. de, <i>Datación histórica. Problemas documentales en la España Medieval</i> , Madrid, 2011. MARÍN MARTÍNEZ, T. (dir.), <i>Paleografía y Diplomática</i> , UNED, 1997. MILLARES CARLO, A., <i>Tratado de Paleografía Española</i> , ed. revisada por J. M. Ruiz Asencio, Madrid, 1984, 3 vol. NÚÑEZ CONTRERAS, L., <i>Manual de Paleografía</i> , Madrid, 1994. PETRUCCI, A., <i>Lezioni di storia della scrittura latina</i> , Roma, 1985. RIESCO, A. - RUIZ, E. - DOMÍNGUEZ APARICIO, J. - SÁNCHEZ PRIETO, A. B., <i>Introducción a la Cultura escrita (Material de apoyo: prácticas)</i> , Madrid, 1995. RIESCO, A.(ed), <i>Introducción a la Paleografía y la Diplomática General</i> , Madrid, 1999.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías